

Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE GLIWICKIM
ZA ROK 2011**

POWIATOWY RAPORT ROCZNY

II/P/2011

CZEŚĆ I

Gliwice 2012

*Przedruk w całości lub w części oraz wykorzystanie danych statystycznych
dozwolone wyłącznie z podaniem źródła*

Opracowanie: © Andrzej Kasperek

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	4
I. Założenia ogólne do monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.....	4
II. Analiza i diagnoza	7
1. Bezrobocie i oferty pracy.....	7
2. Zawody deficytowe i nadwyżkowe.....	12
3. Podsumowanie.....	14
Załączniki.....	16
Załącznik nr 1. T-I/P-1. Bezrobotni według zawodów w powiecie gliwickim. Stan na koniec 2011 roku.	
Załącznik nr 2. T-I/P-3. Oferty pracy według zawodów w powiecie gliwickim w 2011 roku.	
Załącznik nr 3. T-I/P-4. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie gliwickim w 2011 roku.	
Załącznik nr 4. T-I/P-6. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie gliwickim w 2011 roku.	
Załącznik nr 5. T-I/P-8. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie gliwickim w 2011 roku.	

WSTĘP

Opierając się na zapisach ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (z późniejszymi zmianami) oraz systemie statystyczno-sprawozdawczym z rynku pracy (sprawozdanie MPiPS-01) wprowadzono „do praktyki działania powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy oraz szkół ponadgimnazjalnych jednolitej metody, służącej bieżącej koordynacji szkolenia bezrobotnych oraz kierunków kształcenia zawodowego z potrzebami rynku pracy, o nazwie: *Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych*”¹.

„Z uwagi na to, że od II połowy roku 2010 obowiązuje nowa klasyfikacja zawodów i specjalności, a klucz przejścia nie pozwala na jednoznaczne przyporządkowanie starych zawodów nowym (wg 6-cyfrowego kodu)”², dlatego w raporcie stosowana jest tylko klasyfikacja zawodów i specjalności wprowadzona Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 27.04.2010r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 82, poz. 537).

I. ZAŁOŻENIA OGÓLNE DO MONITORINGU ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH³

Prezentowana w opracowaniu metoda wykorzystuje istniejące w tym zakresie dotychczasowe doświadczenia w kraju, w tym m.in:

- **Międzygminnego Ośrodka Doradztwa i Orientacji Zawodowej Gliwic, Zabrze, Knuruwa i Pyskowic (eksperyment gliwicki),⁴**
- projekt prof. M. Kabaja opublikowany w książce pt. „Strategie i programy przeciwdziałania bezrobociu” (Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 1997)⁵.

Podstawowe definicje

- **monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych**, to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie

¹ „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” Departament Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2003

² Pismo Departamentu Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z 17.02.2011 (DRP-VII-074-6-AM/11)

³ Rozdział ten został opracowany na podstawie „Zaleceń metodycznych do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych”, przesłanych wszystkim urzędów pracy przez Departament Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w roku 2005

⁴ J. Rittau, A. Kasperek, R. Rewkowski „Monitoring rynku pracy Gliwic, Knuruwa i Pyskowic z uwzględnieniem zawodów deficytowych i nadwyżkowych; Gliwice 1994-97” Międzygminny Ośrodek Doradztwa i Orientacji Zawodowej Gliwic, Zabrze, Knuruwa i Pyskowic; Gliwice 1998

⁵ Szerzej: B. Łukaszewicz *Analiza dorobku metodologicznego oraz efektywności praktycznej monitoringu rynku pracy według zawodów, stosowanego w różnych ośrodkach w kraju*; Studia i materiały Tom IX, Rządowe Centrum Studiów Strategicznych Warszawa 2002

ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

- **zawód deficytowy**, to zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.
- **zawód nadwyżkowy**, to zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.
- **zawód wykazujący równowagę (zrównoważony)**, to zawód, dla którego liczba ofert pracy równoważy liczbę osób poszukujących pracy.

SZCZEGÓLNE ZALECENIA METODYCZNE DO OPRACOWANIA ROCZNEGO RAPORTU POWIATOWEGO (RAPORT – II/P)

Źródłem informacji do opracowania części I RAPORTU – II/P/2011 są:

- wygenerowane przy pomocy komputerowego programu „Syriusz” dane z załącznika 3 – „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności za 2011 rok” i załącznika 2 – „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w 2011 roku” do sprawozdania MPiPS-01. Powyższe dane zawarte są w tabelach załączonych do raportu.
- roczne powiatowe raporty zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie gliwickim od roku 2005.

Mierniki stosowane do monitoringu

1) Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w zawodzie k (\bar{N}_I^k)

$$\bar{N}_I^k = \bar{B}_I^k - \bar{O}_I^k \quad (1)$$

gdzie:

\bar{B}_I^k - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w 2011 roku,

\bar{O}_I^k - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w 2011 roku,

przy czym wielkości te są obliczane według wzorów:

$$\bar{B}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^{12} B_i^k}{12} \quad (2)$$

$$\bar{O}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^{12} O_i^k}{12} \quad (3)$$

gdzie:

B_i^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w i -tym miesiącu w zawodzie k

O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i -tym miesiącu w zawodzie k

2) **Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k** ($W_{n,l}^k$)

$$W_{n,l}^k = \frac{\bar{O}_l^k}{\bar{B}_l^k} \quad \text{dla } \bar{O}_l^k \neq 0 \text{ i } \bar{B}_l^k \neq 0 \quad (4)$$

gdzie:

\bar{O}_l^k , \bar{B}_l^k są określone wzorami (2) i (3)

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,l}^k < 0,9$ **to zawody nadwyżkowe,**

$0,9 \leq W_{n,l}^k \leq 1,1$ **to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),**

$W_{n,l}^k > 1,1$ **to zawody deficytowe**

Ponadto:

- w przypadku, jeżeli wskaźnik intensywności jest równy 0 lub MAX tzn. liczba bezrobotnych albo liczba ofert pracy jest równa 0, to dla określenia, czy zawód jest deficytowy lub nadwyżkowy bierze się pod uwagę średnią miesięczną nadwyżkę (deficyt) podaży siły roboczej (\bar{N}_l^k), tzn. dla:

$\bar{N}_l^k > 1$, **zawód jest nadwyżkowy,**

$\bar{N}_l^k < -1$, **zawód jest deficytowy ,**

$-1 \leq \bar{N}_l^k \leq 1$, **zawód jest zrównoważony**

- zawody, które pojawiły się w statystykach, dla których $\bar{O}_l^k = 0$ i $\bar{B}_l^k = 0$, zostały zakwalifikowane do zawodów wykazujących równowagę,

3) **Wskaźnik długotrwałego bezrobocia w zawodzie k** ($W_{d,l}^k$)

$$W_{d,l}^k = \frac{B_{d,l}^k}{B_l^k} \cdot 100\% \quad (5)$$

gdzie:

$B_{d,l}^k$ - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, według stanu na koniec 2011 roku,

B_l^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k według stanu na koniec 2011 roku.

Przyjęto, że określenie „absolwent” odnosi się do osób, które ukończyły naukę w szkole lub na uczelni wyższej, nie później niż 12 miesięcy temu.

II. ANALIZA I DIAGNOZA

1. BEZROBOCIE I OFERTY PRACY

W powiecie gliwickim na koniec 2011 liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy wynosiła 3401, z czego 61% stanowiły kobiety. Zmieniła się struktura bezrobocia w porównaniu z końcem 2010 roku. Pomimo zmniejszenia liczby zarejestrowanych bezrobotnych, wzrosła w tym okresie liczba kobiet oraz osób długotrwale bezrobotnych (patrz *Tabela 1*).

Tabela 1. Struktura bezrobocia w powiecie gliwickim na koniec lat 2011 i 2010

	rok	ogółem bezrobotnych	w tym				
			kobiety	absolwenci		powyżej 12 miesięcy	
				ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
liczba bezrobotnych	2011	3401	2061	72	55	754	437
	2010	3435	1935	103	67	512	297
odsetek w stosunku do ogółu bezrobotnych	2011	100%	61%	2%	2%	22%	13%
	2010	100%	56%	3%	2%	15%	9%
odsetek kobiet w danej grupie bezrobotnych	2011	-	61%	-	76%	-	58%
	2010	-	56%	-	65%	-	58%

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Zdecydowanie największą grupę zarejestrowanych bezrobotnych - podobnie jak w poprzednich latach - stanowiły osoby bez zawodu (ponad 16%). Znaczny odsetek (prawie 11%) stanowiły osoby o zawodzie „Sprzedawca – 522301”. Jedenaście zawodów o największej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych (przyjmując, że osoby bez zawodu tworzą na potrzeby statystyki grupę „bez zawodu”) generuje ponad 40% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (patrz *Tabela 2*).

Tabela 2. Ranking i struktura 11 zawodów o największej liczbie bezrobotnych w powiecie gliwickim na koniec 2011 roku

kod zawodu	nazwa zawodu	liczba bezrobotnych	odsetek bezrobotnych	w tym*				
				kobiety	absolwenci		osoby bezrobotne powyżej 12 miesięcy	
					ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
000000	Bez zawodu	559	16,4%	18,0%	5,6%	5,5%	3,3%	3,2%
522301	Sprzedawca	367	10,8%	16,7%	4,2%	5,5%	12,1%	19,5%
722204	Ślusarz	106	3,1%	0,2%	-	-	4,4%	0,7%
331403	Technik ekonomista	64	1,9%	2,9%	-	-	1,7%	2,7%
512001	Kucharz	61	1,8%	2,6%	-	-	2,3%	3,2%
911207	Sprzątaczką biurową	46	1,4%	2,2%	1,4%	1,8%	2,8%	4,8%
411004	Technik prac biurowych	45	1,3%	2,2%	-	-	2,1%	3,7%
711202	Murarz	44	1,3%	-	-	-	1,9%	-
753105	Krawiec	42	1,2%	2,0%	-	-	0,8%	1,4%
751201	Cukiernik	38	1,1%	1,6%	-	-	1,2%	1,8%
931301	Robotnik budowlany	38	1,1%	-	-	-	1,5%	-
	Razem 11 zawodów	1410	41,5%	48,4%	11,1%	12,7%	34,0%	41,0%

* odsetek w odniesieniu do danej grupy bezrobotnych

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Tabela 3. Struktura i ranking 12 zawodów* o największej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów w powiecie gliwickim na koniec 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych		Odsetek absolwentów w odniesieniu	
		ogółem	absolwentów	do ogółu bezrobotnych absolwentów	do ogółu bezrobotnych w zawodzie
000000	Bez zawodu**	559	4	5,6%	1%
242304	Doradca zawodowy	5	4	5,6%	80%
522301	Sprzedawca	367	3	4,2%	1%
242190	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	4	3	4,2%	75%
263102	Ekonomista	28	2	2,8%	7%
311504	Technik mechanik	27	2	2,8%	7%
522305	Technik handlowiec	21	2	2,8%	10%
212002	Matematyk	5	2	2,8%	40%
214102	Inżynier organizacji i planowania produkcji	5	2	2,8%	40%
265103	Artysta malarz	3	2	2,8%	67%
215201	Inżynier elektronik	2	2	2,8%	100%
228903	Kosmetolog	2	2	2,8%	100%
Razem dla 12 zawodów				42%	

* w pozostałych 42 zawodach zarejestrowanych jest po 1 bezrobotnym absolwencie

** głównie absolwenci liceów ogólnokształcących i profilowanych

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Tylko 2% ogólnej liczby bezrobotnych stanowili absolwenci szkół lub uczelni (patrz Tabela 1). Pomimo faktu, iż absolwenci zarejestrowani byli w 54 zawodach, to tylko cztery z nich (7%) generują prawie 20% bezrobotnych w tej grupie (patrz Załącznik 1 i Tabela 3).

Tabela 4. Struktura i ranking 9 zawodów o największej liczbie osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, w powiecie gliwickim na koniec 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych		Odsetek*	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
		ogółem	pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy		
522301	Sprzedawca	367	91	12,1%	25%
722204	Ślusarz	106	33	4,4%	31%
000000	Bez zawodu	559	25	3,3%	4%
911207	Sprzątaczką biurową	46	21	2,8%	46%
932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	26	18	2,4%	69%
512001	Kucharz	61	17	2,3%	28%
411004	Technik prac biurowych	45	16	2,1%	36%
515303	Robotnik gospodarczy	35	16	2,1%	46%
711202	Murarz	44	14	1,9%	32%

* odsetek bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w danym zawodzie, do ogółu zarejestrowanych bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Wśród zawodów o największej liczbie osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, aż sześć z nich: *sprzedawca, ślusarz, sprzątaczką (biurowa), technik prac biurowych (pracownik biurowy), robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, kucharz* oraz grupa osób bez zawodu utrzymuje się w pierwszej „10” od 2005 roku.

Tabela 5. Ranking zawodów* według wskaźnika długotrwałego bezrobocia w powiecie gliwickim na koniec 2011 roku (fragment)

l.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych		Odsetek**	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
			ogółem	pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy		
1	441990	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	10	7	0,9%	70%
2	932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	26	18	2,4%	69%
3	611390	Pozostali ogrodnicy	13	8	1,1%	62%
4	611190	Pozostali rolnicy upraw polowych	10	5	0,7%	50%
5	331301	Księgowy	17	8	1,1%	47%
.....						
63	000000	Bez zawodu	559	25	3,3%	4%
64	411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	19	0	0%	0%
65	723307	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	10	0	0%	0%

* w rankingu umieszczono zawody (65), w których zarejestrowano, co najmniej 10 osób bezrobotnych

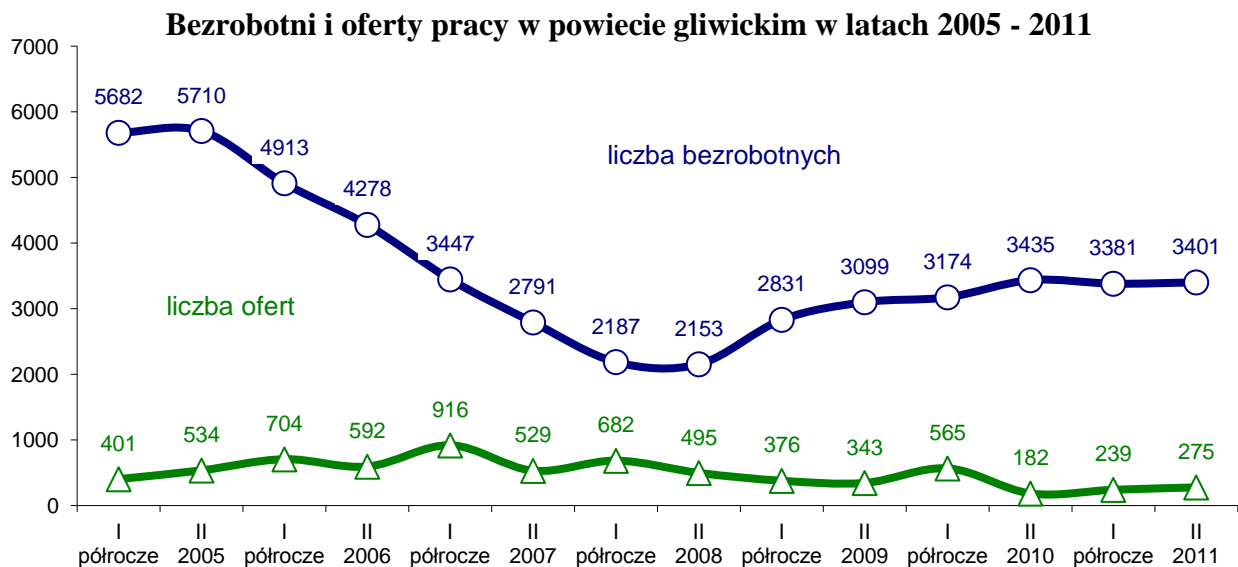
** odsetek bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w danym zawodzie, do ogółu zarejestrowanych bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Spośród 582 zawodów zidentyfikowanych na rynku pracy w powiecie gliwickim na koniec 2011 roku, dla 60 wskaźnik długotrwałego bezrobocia wyniósł 100% (tzn. wszyscy bezrobotni byli zarejestrowani powyżej 12 miesięcy). Ale w 90% z nich zarejestrowano tylko 1 osobę bezrobotną (patrz Załącznik 4). W grupie zawodów, w których zarejestrowano, co najmniej 10 osób bezrobotnych, dla dwóch zawodów wskaźnik długotrwałego bezrobocia wyniósł 0% (tzn. żaden z zarejestrowanych bezrobotnych nie figurował w rejestrach PUP dłużej niż 12 miesięcy). Duża liczba osób bezrobotnych bez zawodu, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, nie przełożyła się na wysoki wskaźnik długotrwałego bezrobocia (patrz Tabela 5).

W latach 2005 - 2008 utrzymywał się spadek liczby bezrobotnych. Od początku 2009 roku nastąpił wzrost ich liczby. Po okresie wzrostu liczby ofert pracy w latach 2005 – 2007, ich liczba w kolejnych latach zdecydowanie zmalała. W 2011 roku liczba ofert pracy dla powiatu gliwickiego wynosiła 514.

Wykres 1.

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Największe zapotrzebowanie dotyczyło zawodów: *robotnik gospodarczy* – 515303 (prawie 5% wszystkich ofert), *technik prac biurowych* – 411004 i *kierowca samochodu ciężarowego* – 833203 (patrz Tabela 6). *Kierowca samochodu ciężarowego* utrzymuje się w pierwszej dziesiątce zawodów o największym zapotrzebowaniu na rynku pracy od 2005 roku.

Tabela 6. Ranking i struktura 12 zawodów o największej liczbie ofert pracy w powiecie gliwickim w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba ofert	Odsetek ofert w ogólnej liczbie ofert
515303	Robotnik gospodarczy	24	4,7%
411004	Technik prac biurowych	23	4,5%
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	20	3,9%
522301	Sprzedawca	16	3,1%
931301	Robotnik budowlany	13	2,5%
911207	Sprzątaczką biurową	10	1,9%
932101	Pakowacz	10	1,9%
311703	Technik górnictwa podziemnego	9	1,8%
411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	9	1,8%
722204	Ślusarz	9	1,8%
741103	Elektryk	9	1,8%
811106	Operator ładowarki	9	1,8%
Razem dla 12 zawodów			31%

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Analiza struktury osób bezrobotnych oraz ofert pracy w 2011 roku według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) pokazuje, że największa liczba osób bezrobotnych była ostatnio zatrudniona w zakładach pracy należących do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” (prawie 28%

ogółu bezrobotnych), „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego” (prawie 28%) oraz „Budownictwo” (11%). W tych samych sekcjach wystąpiło również największe zapotrzebowanie na pracowników: „Budownictwo” (prawie 17% wszystkich ofert), „Handel” (prawie 13%) oraz „Przetwórstwo przemysłowe” (ponad 12%) - patrz *Tabela 7*.

Tabela 7. Struktura osób bezrobotnych oraz ofert pracy według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności w powiecie gliwickim w 2011 roku

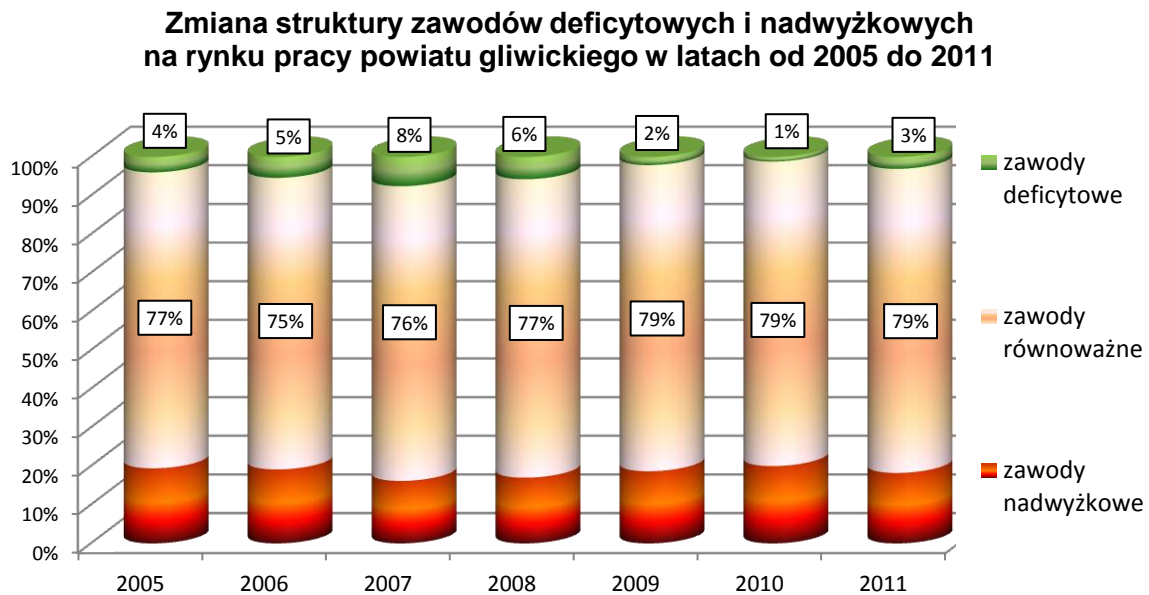
Sekcja PKD	Bezrobotni		Oferty pracy	
	zarejestrowani w 2011r.	stan w końcu 2011r.	zgłoszone w 2011r.	stan w końcu 2011r.
Przetwórstwo przemysłowe	1050	693	61	7
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1008	696	69	2
Budownictwo	417	319	86	0
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	188	86	33	1
Transport i gospodarka magazynowa	122	77	35	4
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	121	80	22	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	114	51	12	0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	113	90	33	1
Pozostała działalność usługowa	96	64	13	0
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	62	23	34	0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	52	24	17	0
Edukacja	52	41	50	0
Górnictwo i wydobywanie	48	36	0	0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	44	58	11	2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	37	32	12	0
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	34	29	2	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	29	24	21	1
Informacja i komunikacja	28	19	3	0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	23	13	0	0
Działalność nie zidentyfikowana	0	0	0	0
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

2. ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE

Analizując dane uzyskane z systemu „Syriusz”⁶ dla powiatu gliwickiego, dotyczące zawodów deficytowych i nadwyżkowych (patrz *Załącznik 3 i 4*), zidentyfikowano w 2011 roku 289 elementarnych grup zawodowych oraz 690 zawodów/specjalności. W 85% (586) zawodów wystąpiły rejestracje bezrobotnych, natomiast w 25% (174) zarejestrowano oferty pracy.

Wykres 2.

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Spośród zidentyfikowanych zawodów wyodrębniono zawody deficytowe i nadwyżkowe oraz wykazujące równowagę⁷. Zawody wykazujące równowagę stanowiły 79%⁸ ogólnej liczby zawodów (patrz *Wykres 2*). Nie wpływały one w zdecydowany sposób na zmiany na rynku pracy. Zawody deficytowe - czyli poszukiwane na rynku pracy - stanowiły 3% wszystkich zawodów. Zawody nadwyżkowe - tzn. takie, na które występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie - stanowiły 18% wszystkich zawodów (patrz *Wykres 2*). Spośród nich największą grupą zarejestrowanych bezrobotnych były osoby bez zawodu (patrz *Tabela 2*).

Tabele 8 i 9 przedstawiają 31 najbardziej nadwyżkowych zawodów (dwa zawody mają ten sam współczynnik i nadwyżkę podaży siły roboczej). Wśród nich trzy (*Pedagog – 235107, Ekonomista – 263102, Specjalista do spraw marketingu i handlu – 243106*) są na poziomie wykształcenia wyższego, a 14 zawodów jest na poziomie wykształcenia średniego – technicznego.

⁶ Patrz: www.mz.praca.gov.pl/Puls2/

⁷ Patrz str. 6

⁸ Uwzględniono wszystkie zidentyfikowane zawody niebędące zawodami deficytowymi albo nadwyżkowymi.

Tabela 8. Ranking zawodów nadwyżkowych w powiecie gliwickim w 2011 roku (według wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu równego zero)

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka podaży siły roboczej	
000000	Bez zawodu	0	80,17	80,17	0
331403	Technik ekonomista	0	8,50	8,50	0
514101	Fryzjer	0	4,58	4,58	0
512002	Kucharz małej gastronomii	0	4,42	4,42	0
311504	Technik mechanik	0	4,00	4,00	0
723190	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	0	3,67	3,67	0
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	0	3,25	3,25	0
723390	Pozostali mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	0	3,17	3,17	0
311204	Technik budownictwa	0	2,75	2,75	0
741290	Pozostali elektromechanicy i elektrycy	0	2,75	2,75	0
753303	Szwaczka	0	2,58	2,58	0
422402	Technik hotelarstwa	0	2,42	2,42	0
911206	Salowa	0	2,08	2,08	0
235107	Pedagog	0	1,75	1,75	0
325511	Technik ochrony środowiska	0	1,67	1,67	0
933304	Robotnik magazynowy	0	1,67	1,67	0

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Tabela 9. Ranking zawodów nadwyżkowych w powiecie gliwickim w 2011 roku (według wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu różnego od zera)

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności nadwyżki zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka podaży siły roboczej	
753105	Krawiec	0,08	4,33	4,25	0,0192
263102	Ekonomista	0,08	3,08	3,00	0,027
512001	Kucharz	0,17	6,17	6,00	0,027
351203	Technik informatyk	0,08	3,00	2,92	0,0278
513101	Kelner	0,08	2,92	2,83	0,0286
522301	Sprzedawca	1,33	42,08	40,75	0,0317
741207	Elektryk (elektryk) zakładowy	0,08	2,25	2,17	0,037
311408	Technik elektronik	0,08	2,17	2,08	0,0385
751201	Cukiernik	0,17	4,08	3,92	0,0408
311303	Technik elektryk	0,08	1,83	1,75	0,0455
751204	Piekarz	0,17	3,67	3,50	0,0455
811101	Górnik eksploatacji podziemnej	0,25	4,75	4,50	0,0526
722204	Ślusarz	0,75	14,08	13,33	0,0533
243106	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,08	1,50	1,42	0,0556
522305	Technik handlowiec	0,17	2,92	2,75	0,0571

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

Tabela 10 przedstawia wszystkie (21) zawody deficytowe. Wśród nich są dwa na poziomie wykształcenia wyższego i 6 na poziomie wykształcenia średniego.

Tabela 10. Ranking zawodów deficytowych w powiecie gliwickim w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej	
821906	Monter wyrobów z tworzyw sztucznych	0,42	0,08	-0,33	5
752208	Stolarz meblowy	0,33	0,08	-0,25	4
311703	Technik górnictwa podziemnego	0,75	0,25	-0,50	3
711605	Toromistrz	0,25	0,08	-0,17	3
712290	Pozostali posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	0,25	0,08	-0,17	3
811105	Operator koparko - ładowarki	0,42	0,17	-0,25	2,5
723310	Mechanik - monter maszyn i urządzeń	0,33	0,17	-0,17	2
833202	Kierowca ciągnika siodłowego	0,33	0,17	-0,17	2
121101	Główny księgowy	0,17	0,08	-0,08	2
132103	Kierownik działu produkcji	0,17	0,08	-0,08	2
333105	Spedytor	0,17	0,08	-0,08	2
334304	Asystent zarządu	0,17	0,08	-0,08	2
512090	Pozostali kucharze	0,17	0,08	-0,08	2
531103	Opiekunka dzieci w drodze do szkoły	0,17	0,08	-0,08	2
712502	Szklarz	0,17	0,08	-0,08	2
752305	Pilarz	0,17	0,08	-0,08	2
834202	Operator maszyn drogowych	0,17	0,08	-0,08	2
341203	Opiekun w domu pomocy społecznej	0,58	0,42	-0,17	1,4
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	1,67	1,25	-0,42	1,3333
712303	Tynkarz	0,33	0,25	-0,08	1,3333
932101	Pakowacz	0,83	0,75	-0,08	1,1111

źródło: dane PUP w Gliwicach (system komputerowy SYRIUSZ)

3. PODSUMOWANIE

- Liczba osób bezrobotnych z terenu powiatu gliwickiego, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gliwicach, na koniec 2011 roku wynosiła ponad 3400.
- Kobiety stanowiły 61% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.
- Największą grupę zarejestrowanych bezrobotnych – podobnie jak poprzednich latach - stanowiły osoby bez zawodu (ponad 16%).
- Ponad 40% wszystkich bezrobotnych, stanowiły osoby zarejestrowane w dziesięciu zawodach: *sprzedawca, ślusarz, technik ekonomista, kucharz, sprzątaczką biurową, technik prac biurowych, krawiec, murarz, cukiernik i robotnik budowlany* oraz osoby nie posiadające zawodu (osiem pierwszych z wymienionych zawodów, również w roku 2010 znajdowało się w dziesięć zawodów o największej liczbie bezrobotnych).
- 22% ogółu bezrobotnych stanowią osoby bezrobotne powyżej 12 miesięcy (zdecydowany wzrost w porównaniu z rokiem 2010).
- Tylko 2% ogólnej liczby bezrobotnych stanowili absolwenci szkół lub uczelni.

- W 2011 roku dla powiatu gliwickiego było zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy 514 ofert pracy (prawie trzykrotny wzrost w porównaniu z rokiem 2010).
- Największe zapotrzebowanie dotyczyło zawodów: *robotnik gospodarczy, technik prac biurowych i kierowca samochodu ciężarowego*.
- *Kierowca samochodu ciężarowego* utrzymuje się w pierwszej dziesiątce zawodów o największym zapotrzebowaniu na rynku pracy od 2005 roku.
- Największa liczba zarejestrowanych bezrobotnych była ostatnio zatrudniona w zakładach pracy należących do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” (prawie 28% ogółu bezrobotnych), „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego” (prawie 28%) oraz „Budownictwo” (11%).
- Najwięcej ofert pracy zgłoszono w sekcjach: „Budownictwo” (prawie 17% wszystkich ofert), „Handel” (prawie 13%) oraz „Przetwórstwo przemysłowe” (ponad 12%)
- Na podstawie wygenerowanych danych zidentyfikowano w 2011 roku 289 elementarnych grup zawodowych oraz 690 zawodów/specjalności.
- W 85% (586) zawodów wystąpiły rejestracje bezrobotnych, natomiast w 25% (174) zarejestrowano oferty pracy.
- Zawody wykazujące równowagę, niewpływające na zmiany na rynku pracy, stanowiły 79% wszystkich zawodów.
- Zawody nadwyżkowe stanowiły 18% ogólnej liczby zawodów.
- Wśród 30 najbardziej nadwyżkowych zawodów tylko trzy (*Pedagog, Ekonomista, Specjalista do spraw marketingu i handlu*) są na poziomie wykształcenia wyższego, a 14 zawodów jest na poziomie wykształcenia średniego – technicznego.
- Zawody deficytowe stanowiły 3% (21) wszystkich zawodów.
- Wśród zawodów deficytowych są dwa na poziomie wykształcenia wyższego i 6 na poziomie wykształcenia średniego.